

C.U.SHAH UNIVERSITY

WADHWAN CITY

University (Winter) Examination -2013

Course Name : B.Ed Sem-I
Date : 9/12/2013

Subject Name: -Methodology of History

Duration :- 2:30 Hours

Instructions:-

- (1) Attempt all Questions of both sections in same answer book / Supplementary.
- (2) Use of Programmable calculator & any other electronic instrument is prohibited.
- (3) Instructions written on main answer Book are strictly to be obeyed.
- (4) Draw neat diagrams & figures (If necessary) at right places.
- (5) Assume suitable & Perfect data if needed.

વિભાગ : ૧

પ્રશ્ન : ૧ નીચે આપેલા તમામ પ્રશ્નોના ઉત્તર એક વાક્યમાં આપો.

(૧૦)

- (૧) સઘળો ઇતિહાસ માત્ર બકવાસ -ઇતિહાસ વિષય માટે કોણે એવું કહ્યું ?
- (૨) HISTORY શબ્દનો અર્થ શો થાય છે ?
- (૩) ઈતિહાસના પિતા તરીકે કોણ ઓળખાય છે ?
- (૪) દેશભક્તના જીવન ચરિત્ર દ્વારા વિદ્યાર્થીઓમાં કઈ સમજનો વિકાસ કરી શકાય છે ?
- (૫) બી.એડમાં પ્રાયોગિક પાઠો લેવાનું પ્રથમ પગથિયું કયું છે ?
- (૬) પાઠ આયોજનનું દ્વિતીય સોપાન કયું છે ?
- (૭) અલિખિત પ્રકારનાં બે આધારોનાં નામ જણાવો.
- (૮) નટરાજની મૂર્તિ દ્વારા પ્રાચીન સંસ્કૃતિઓનો અભ્યાસ કરાવવામાં આવે તો તેને કઈ પદ્ધતિ કહી શકાય ?
- (૯) કેટલી કલાઓની ભારતમાં સ્થાપના થઈ છે ?
- (૧૦) ઇતિહાસ શિક્ષકને શૈક્ષણિક ઉપકરણ તૈયાર કરવાનું, નાટક રચવાનું કાર્ય એ શિક્ષકની કયા સંદર્ભે સજ્જતા છે ?

પ્રશ્ન : ૨ નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોનાં ઉત્તર બે કે ત્રણ વાક્યમાં આપો

(૦૮)

- (૧) કથન પદ્ધતિને સફળ બનાવવા શિક્ષકે શું કરવું જોઈએ ?
- (૨) માધ્યમિક કક્ષાએ ઇતિહાસ શિક્ષણની અગત્ય અંગે બે મુદ્દા જણાવો.
- (૩) ઇતિહાસની કોઈ એક વ્યાખ્યા લખો.
- (૪) ઇતિહાસનો નાગરિકશાસ્ત્ર સાથે સંબંધ બાંધી શકાય તેવા બે ઉદાહરણ આપો.
- (૫) વિષયવસ્તુની સજ્જતાની દ્રષ્ટિએ ઇતિહાસ શિક્ષકમાં કયા ગુણો અપેક્ષિત છે ?

પ્રશ્ન : ૩ નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આશરે ૨૫૦ શબ્દોમાં આપો.

(૧૦)

- (૧) ઇતિહાસ શિક્ષણમાં જીવનચરિત્ર પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરતી વખતે કઈ કઈ બાબતોની કાળજી રાખશો ?
- (૨) અનુબંધ એટલે શું ? ઇતિહાસનો ભૂગોળ સાથેનો અનુબંધ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
- (૩) ઇતિહાસ શિક્ષણમાં ચાર્ટની ઉપયોગિતા સમજાવો.

પ્રશ્ન : ૪ નીચે આપેલા પ્રશ્નોનો ઉત્તર આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં આપો.

(૦૭)

- (૧) તાસપાઠ આયોજન એટલે શું ? તાસપાઠ આયોજન અને એકમપાઠ આયોજન વચ્ચેનો ભેદ જણાવો.

પ્રશ્ન : ૧ નીચે આપેલા તમામ પ્રશ્નોના ઉત્તર એક વાક્યમાં આપો.

(૧૦)

- (૧) ઇતિહાસ શિક્ષણનો ઉપયોગનનો સામાન્ય હેતુ લખો.
- (૨) એકમપાઠ આયોજન કેટલા તાસનું હોઈ શકે છે ?
- (૩) શિક્ષક પ્રાયોગિક પાઠ દરમિયાન મૂલ્યાંકન કાર્ય કઈ કઈ રીતે કરી શકે છે ?
- (૪) માઈક્રોટીચીંગના મહત્ત્વપૂર્ણ ચાર કૌશલ્યોનાં નામ લખો.
- (૫) શિક્ષક કેન્દ્રિત એક પદ્ધતિનું નામ જણાવો.
- (૬) જીવનચરિત્ર પદ્ધતિનાં પ્રણેતા કોણ હતાં ?
- (૭) ભારતમાં સૌથી મોટું સંગ્રહાલય ક્યાં આવેલું છે ?
- (૮) શૈક્ષણિક સાધનોમાં શ્રાવ્ય સાધનોનાં નામ આપો.
- (૯) પ્રશ્નનાં અંતે, યાદી આપો, વર્ણવો, સમજાવો, સારાંશ આપો વગેરે સૂચના ક્યા પ્રકારનાં પ્રશ્નોમાં જોવા મળે છે ?
- (૧૦) ખાલી જગ્યા પૂરો-એ ક્યા પ્રકારનાં પ્રશ્નોની કસોટીનું ઉદાહરણ છે ?

પ્રશ્ન : ૨ નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોનાં ઉત્તર બે કે ત્રણ વાક્યમાં આપો

(૦૮)

- (૧) પ્રાચીન કાળમાં લખાણ શેના પર લખવામાં આવતું હતું ?
- (૨) રાષ્ટ્રીય એકતા એટલે શું ?
- (૩) ઇતિહાસ વિષયનો કોઈ એક એકમ પસંદ કરી તેના બે વિશિષ્ટ હેતુઓ લખો.
- (૪) પાઠ આયોજન એટલે શું ?
- (૫) સંગ્રહાલય પ્રચુકિત દ્વારા શો કાયદો થાય છે ?

પ્રશ્ન : ૩ નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આશરે ૨૫૦ શબ્દોમાં આપો.

(૧૦)

- (૧) ઇતિહાસ શિક્ષણ દ્વારા વિદ્યાર્થીના ચારિત્ર્ય ઘડતર માટે શિક્ષકે શું શું કરાવવું જોઈએ ?
- (૨) ઇતિહાસ શિક્ષક તરીકે પ્રશ્નપત્રની સંરચના કરતી વખતે શી શી કાળજી રાખશો ?
- (૩) નક્શો એટલે શું ? નક્શાની પસંદગી શી રીતે કરશો ?

પ્રશ્ન : ૪ નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં આપો.

(૦૭)

- (૧) ઇતિહાસ શિક્ષણના શૈક્ષણિક સાધનોની યાદી તૈયાર કરી, પાઠ્યપુસ્તકનો ઇતિહાસ શિક્ષણમા ઉપયોગ સમજાવો.
- (૨) ઇતિહાસ શિક્ષણમા ઉપયોગી નીચેના સમૂહમાધ્યમોની અગત્ય અને મર્યાદાઓ જણાવો. (દરેકના ત્રણ મુદ્દા)
(૧) રેડિયો (૨) ટી.વી. (૩) કોમ્પ્યુટર

*****9*****

